

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS

NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SISTEMOJE ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ
VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarka (toliau – Tvarka) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 17 straipsnio 4 dalimi ir 18 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010-12-15 įsakymu Nr. V-2319 patvirtintomis „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo aukštosiose mokyklose rekomendacijomis“ ir skirta nuosekliai asmens kompetencijų vertinimo veiksmų ir procesų eigai Šiaulių universitete aprašyti.

1.2. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarka taikoma asmeniui, turinčiam ne žemesnę kaip vidurinę išsilavinimą ir pareiškusiam ketinimą dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūroje, siekiant įgyti aukštojo mokslo kvalifikaciją ir (ar) laipsnį (-ius), kurį (-iuos) teikia Universitetas.

1.3. Pagal nustatytą tvarką vertinamos ir pripažįstamos universitetinio lygio asmens kompetencijos, įgytos įvairioje aplinkoje (dirbant, tobulinant kvalifikaciją, dalyvaujant įvairių organizacijų ir grupių veikloje, atliekant savanorišką veiklą, dirbant bendruomenei naudingą darbą, mokantis institucijose, vykdančiose neformalųjį švietimą, ar savarankiškai, mokantis laisvalaikio ir kt.), kurias kandidatas gali pagrįsti ir įrodyti kaip studijų rezultatus.

1.4. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas remiasi bendraisiais prieinamumo, lankstumo, skaidrumo, objektyvumo, prilyginamumo, savanoriškumo principais.

1.5. Pagrindinės šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos:

Kompetencija – gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų ir asmeninių savybių visuma.

Kompetencijų pripažinimas – asmens kompetencijų, įgytų neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje, oficialus įvertinimas ir patvirtinimas dokumentu.

Kompetencijų vertinimas – procesas, kurio metu nustatoma, kokias asmuo įgijo žinias, įgūdžius, gebėjimus bei vertybines nuostatas. Šio proceso metu nustatoma, ar asmens kompetencijos atitinka apibrėžtus studijų dalyko, modulio (studijų programos, jos dalies) rezultatus.

Neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas.

Savišvieta – nuolatinis savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi.

Savaiminis mokymasis – mokymasis profesinės, visuomeninės veiklos metu, taip pat laisvalaikio.

Vertinimo metodai – vertinime taikomi įvairūs metodai, kurie leidžia įvertinti asmens kompetencijas (pvz.: kompetencijų aplanko, interviu, egzamino, atvejo tyrimo, praktinių užduočių, testavimo, vertinamojo pokalbio ir kt. metodai).

II. NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SISTEMOJE ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO PROCEDŪROS DALYVIAI

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo procedūroje dalyvauja:

- 2.1. **Kandidatas** – asmuo, pageidaujantis, kad būtų įvertintos ir pripažintos jo neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos.
- 2.2. **Kompetencijų vertinimo organizatorius** – Universiteto padalinys (institutas), organizuojantis neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą; jis atsakingas už vertinimo administravimą ir organizavimą, kviečiantis vertintojus (ekspertus) iš Universiteto akademinį padalinių, atsakingų už studijų programos vykdymą.
- 2.3. **Administratorius (specialistas, vyr. metodininkas ir kt., toliau administratorius)** – asmuo, atsakingas už neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo administravimą; jis suteikia informaciją kandidatui, priima prašymus ir kandidato pateikiamus dokumentus, rengia įskaitymų ir pripažinimo dokumentus, išnagrinėja kandidato prašymą, derindamas su studijų programų kuratoriais, konsultantais nustato kandidato pateiktų dokumentų tinkamumą vertinimo procedūrai, konsultuoja ir suteikia kitą pagalbą kandidatui. Taip pat jis yra atsakingas už neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo procedūros dokumentacijos tvarkymą.
- 2.4. **Konsultantas** – atitinkamos studijų srities (krypties) specialistas, konsultuojantis kandidatą neformaliai įgytų kompetencijų aplanko rengimo, pasirengimo vertinimui klausimais.
- 2.5. **Ekspertas** – aukštos kompetencijos specialistas, vertinantis kandidato pasiekimus ir nustatantis jo kompetencijas. Ekspertais gali būti studijų dalyko, modulio dėstytojai, mokslo srities (krypties) specialistai, socialiniai dalininkai, studijų programų kuratoriai ir priežiūros grupės nariai.
- 2.6. **Vertinimo komisija** – ekspertų grupė, vykdanči neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą. Vertinimo komisiją sudaro ne mažiau kaip trys asmenys. Vertinimo komisija sudaroma iš nuolatinį (pirmininkas – Universiteto padalinio, atliekančio neformaliojo mokymosi pasiekimų vertinimą bei pripažinimą vadovas) ir laikinų (akademinio padalinio, kuriame vykdoma atitinkama studijų programa, dekanas (instituto direktorius), katedros vedėjas, studijų programos kuratorius ar kitas dekanas įgaliotas asmuo; ekspertas (-ai), kuris (-ie) kiekvieną kartą skiriamas (-i) pagal atitinkančią prašyme nurodytą specialybę, sritį, kryptį) narių. Vertinimo komisijos darbe dalyvauja administratorius, atsakingas už vertinimo procedūros dokumentacijos tvarkymą.

III. NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SISTEMOJE ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO ORGANIZAVIMO ETAPAI

3.1. Informavimas, priėmimas.

3.1.1. Administratorius supažindina kandidatą su vertinimo principais, sąlygomis, vertinimo procedūra, galimais vertinimo rezultatais ir teikia informaciją kitais jį dominančiais klausimais, susijusiais su kompetencijų vertinimo bei pripažinimo procedūra.

3.1.2. Kandidatas, siekiantis neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo ir pripažinimo, administratoriui pateikia prašymą Rektoriui įvertinti ir pripažinti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytas kompetencijas.

3.1.3. Administratorius priima prašymą, tikrina pateiktus dokumentus, įvertina prašymo tinkamumą priėmimo kriterijams ir kandidato pasirengimą neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimui, derindamas su studijų programų kuratoriais, konsultantais nustato prašyme įvardytų kompetencijų atitiktį Universitete vykdomos studijų programos kompetencijoms ir suteikia reikalingą informaciją kandidatui. Prašymai svarstomi 2 kartus per metus per pirmąjį semestro mėnesį.

3.1.4. Tarp kandidato ir Universiteto pasirašoma *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo* sutartis, kurioje įforminami šalių finansiniai, dalykiniai ir kiti įsipareigojimai.

3.2. Konsultavimas ir pasirengimas vertinimui.

3.2.1. Kompetencijų vertinimą organizuojančio padalinio vadovas, suderinęs su akademinio padalinio, kuriame vykdoma atitinkama studijų programa, dekanu (instituto direktoriumi) ar jo įgaliotu asmeniu, skiria konsultantą (-us), kuris (-ie) tvirtinamas (-i) kompetencijų vertinimą organizuojančio padalinio vadovo potvarkiu.

3.2.2. Administratorius sudaro konsultacijų grafiką. Kandidatui skiriamos 2 konsultacijos administravimo klausimais ir 2 konsultanto (specialisto) konsultacijos. Vienos konsultacijos trukmė – 1 akademinė valanda.

3.2.3. Administratorius detaliai pristato kandidatui kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūrą. Konsultantas paaiškina, kaip parengti neformaliai įgytų kompetencijų aplanką (rinkinį), kaip pasirengti vertinamajam pokalbiui ar kitais metodais atliekamam vertinimui; konsultuoja kandidatą konkrečių kompetencijų įrodymo klausimais.

3.2.4. Per sutartyje nurodytą laiką kandidatas parengia kompetencijų aplanką ir pateikia administratoriui.

3.3. Vertinimas ir įvertinimas.

3.3.1. Kompetencijų vertinimą organizuojančio padalinio vadovas, suderinęs su akademinio padalinio, kuriame vykdoma atitinkama studijų programa, dekanu (instituto direktoriumi) ar jo įgaliotu asmeniu, skiria ekspertą (-us) kuris (-ie) tvirtinamas (-i) kompetencijų vertinimą organizuojančio padalinio vadovo potvarkiu.

3.3.2. Ekspertas (-ai) išanalizuoja kandidato kompetencijų aplanko turinį, atlieka įrodymų patikrą, parenka tokius vertinimo metodus, kuriais geriausiai galima būtų identifikuoti kandidato kompetencijas ir nustatyti jų lygį, numatytais metodais tikrina kandidato kompetencijas. Ekspertas įvertina balu kandidato įgytų kompetencijų ir dalyko, modulio (studijų programos, jos dalies) rezultatų atitiktį bei nustato šios atitikties apimtį ECTS kreditais.

3.3.3. Kompetencijų vertinimą organizuojančio padalinio vadovas, suderinęs su akademinio padalinio, kuriame vykdoma atitinkama studijų programa, dekanu (instituto direktoriumi), suformuoja Vertinimo komisiją. Vertinimo komisijos narių skaičius ir sudėtis priklauso nuo vertinamų dalykų, modulių ar programos apimties ir vertinamų kandidato kompetencijų. Vertinimo komisija kompetencijų vertinimą organizuojančio padalinio vadovo teikimu tvirtinama rektoriaus įsakymu.

3.3.4. Vertinimo komisija formalų vertinimo patvirtinimą dėl kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo fiksuoja kompetencijų vertinimo kortelėje. Galutinis vertinimo komisijos sprendimas patvirtinamas rektoriaus įsakymu.

3.3.5. Sprendimas dėl kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo gali būti **teigiamas, iš dalies teigiamas ar neigiamas**.

Priėmus **teigiamą** sprendimą, kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos patvirtinamos rektoriaus įsakymu. Kandidatui, siekiančiam studijuoti aukštojoje mokykloje ir įgyti aukštojo mokslo kvalifikaciją, gali būti įskaitomi tam tikri studijų dalykai, moduliai (studijų programa ar jos dalis), pripažįstamas išsilavinimo laipsnis ir kvalifikacija.

Priėmus **iš dalies teigiamą** sprendimą, kandidatui suteikiama galimybė per nustatytą laiką pateikti papildomus kompetencijų įrodymus ir jo kompetencijos gali būti vertinamos papildomais metodais.

Priėmus **neigiamą** sprendimą, kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos nėra pripažįstamos lygiavertėmis atitinkamos studijų programos reikalavimams.

3.3.6. Kandidatas informuojamas raštu apie vertinimo rezultatus per 7 darbo dienas nuo Vertinimo komisijos sprendimo patvirtinimo rektoriaus įsakymu.

IV. NEFORMALIOJO SUAUGUSIŪJŲ ŠVIETIMO SISTEMOJE ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO DOKUMENTAI

- 4.1. Prašymas Šiaulių universiteto Rektoriui dėl neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo ir pripažinimo.
- 4.2. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo sutartis.
- 4.3. Rektoriaus įsakymai, padalinio vadovo potvarkiai.
- 4.4. Konsultacijų žurnalas, kuriame žymima teikiamų konsultacijų apskaita.
- 4.5. Kompetencijų aplankas – dokumentų rinkinys, pateikiamas kaip įrodymas, kad kandidato turimos kompetencijos atitinka dalyko, modulio ar studijų programos rezultatus.
- 4.6. Kiti kandidato kompetencijas liudijantys įrodymai.
- 4.7. Kompetencijų įvertinimo kortelė – dokumentas, kuriame vertinimo pagrindu įrašomos patvirtintos kompetencijos ir prilyginamos įskaitomiems dalykams, dalykų apimtis ECTS kreditais ir įvertinimai balais.
- 4.8. Kiti vertinimo metu užpildyti dokumentai (pokalbio protokolai, testai, klausimynai).

V. MOKĖJIMO UŽ NEFORMALIOJO SUAUGUSIŪJŲ ŠVIETIMO SISTEMOJE ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMĄ IR PRIPAŽINIMĄ SĄLYGOS

- 5.1. Kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūra yra mokama. Kainas nustato ir tvirtina Šiaulių universiteto taryba.
- 5.2. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūros kainą sudaro:
 - 5.2.1. įmoka už dokumentų priėmimą, prašymo dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūroje nagrinėjimą, konsultavimą, vertinimo procedūros vykdymą ir dokumentų parengimą;
 - 5.2.2. įmoka už kompetencijų vertinimą, kuri priklauso nuo įvertintų kompetencijų ir studijų rezultatų atitikties apimties, už vieną studijų kreditą taikant įmoką, išreiškiamą BSI dydžiu.
- 5.3. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūrą finansuoja pats kandidatas, gali finansuoti darbdavys, asociacijos, Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kiti suinteresuoti juridiniai bei fiziniai asmenys.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 6.1. Jei asmuo nesutinka su sprendimu dėl neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo, jis turi teisę per 10 dienų nuo kandidato informavimo apie sprendimą dienos pateikti apeliaciją Šiaulių universiteto rektoriui.
- 6.2. Kandidatų apeliacijos nagrinėjamos remiantis Šiaulių universiteto studijų apeliacijų nuostatais.
- 6.3. Tam tikriems studijų programos moduliams (studijų programoms) gali būti nustatyti bei taikomi neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūros apribojimai arba parengiami specialūs kompetencijų vertinimo kriterijų aprašai, kurie tvirtinami fakultetų tarybose.

PATVIRTINTA 2013-06-05 ŠU Senato posėdyje (protokolo Nr. 8).

ŠU Senato pirmininkas

prof. V. Laurutis